

Aikuiskoulutuksen toimintakentät

-essee

Aikuiskasvatustieteen perusopinnot

HY Avoin/Espoon työväenopisto

Kevät 2005

14.12.2005

SISÄLLYSLUETTELO

1. AMIEDUN SYNTYHISTORIA

1.1	Ammatillinen aikuiskoulutus ennen kurssikeskusta	3
1.2	Ammattikurssisäätiö perustetaan	3
1.3	Virstanpylväitä	4

2. TUTKIMUSHAASTATTELUN TULOKSET

2.1	Oppimisteoreettinen suuntautuminen	
2.1.1	Oppimisteoreettinen suuntautuminen – julkiteoria	5
2.1.2	Oppimisteoreettinen suuntautuminen – nykykäytäntö	6
2.2	Amiedun ammatti- ja aikuispedagoginen linja	6
2.3	Opetussuunnitelma	6
2.4	Tieto- ja viestintätekniiikan työkäytön strategia	7
2.5	Matkalla maailmankylään	7

	LIITTEET	8
--	----------	---

	LÄHTEET	9
--	---------	---

TUTUSTUMINEN AMIEDUN OPPIMISTEOREETTISEEN SUUNTAUTUMISEEN

1. AMIEDUN SYNTYHISTORIA

1.1 Ammatillinen aikuiskoulutus ennen kurssikeskusta

Pääkaupunkiseudulla ammattikurssitoiminnan käynnistäminen 1960-luvulla ei johtunut niinkään työttömyydestä kuin ammattitaitoisen työvoiman puutteesta useilla aloilla (Pääkaupunkiseudun ammattikurssisäätiö 1986, s 5).

Espoon kauppala aloitti kurssitoiminnan jo 1950-luvun lopulla Tapiolassa. Sokeain Keskusliitto aloitti 1960 näkövammaisille tarkoitettun metallityökurssien sarjan. Espoon kauppaoppilaitoksessa aloitettiin työllisyyskoulutustoiminta 1970. Ammattienedistämislaitos järjesti eniten kurseja kurssikeskusta edeltäneinä vuosina. Myös Kalliolan kannatusyhdistyksen, Tuberkuloosi- ja Kehkovammaliiton ja Helsingin kaupungin ammattioppilaitosten toimiston järjestämät kurssit olivat tärkeitä tulevan kurssikeskuksen eri osastojen perustamisen kannalta.

Edellä mainittujen järjestäjien lisäksi Helsingin Sairaanhoidon-opiston, Helsingin Merimieskoulun, Rakennusteollisuuden Ammattikoulun, Sanoma Oy:n ammattikoulun ja Näkövammaisten Ammattikoulun kurssitoiminta vuosina 1970-1975 loi edellytykset kurssikeskuksen perustamiselle (emt s 5-7).

1.2 Ammattikurssisäätiö perustetaan

Eduskunta teki 1970 työllisyyskoulutuksesta annettuun lakiin muutoksen, joka mahdollisti ammatillisten kurssikeskusten perustamisen. Helsingin, Espoon ja Kauniaisten kaupunki sekä Vantaan kauppaalaja pyysivät yhteisesti 20.6.1973 oikeusministeriön lupaa Pääkaupunkiseudun ammattikurssisäätiön perustamiseen. Säätiö merkittiin säätiörekisteriin 1.10.1974.

Alussa säätiöllä ei ollut lainkaan opetustiloja, ja ensimmäisten 10 toimintavuoden aikana toimintaa harjoitettiin 27 eri kiinteistössä eri puolilla Helsinkiä, parhaimmillaan 12 paikassa yhtäaikaan (emt s 41).

1.3 Virstanpylväitä

Ammatillisen aikuiskoulutuksen periaatteiden uudistamisesta päätettiin 1980-luvun lopulla. Koulutuksen tarjontajärjestelmästä siirryttiin ostajan tarpeisiin perustuvaan kysyntäjärjestelmään: talousjärjestelmä muuttui ja aikuisille luotiin tutkintojärjestelmä.

Säätiön nimi muuttuu Pääkaupunkiseudun Aikuiskoulutussäätiöksi ja kurssikeskuksen nimi muuttuu Ammatti-instituutiksi vuonna 1991. Opetusministeriö myönsi nykyiselle Valimotie 8:n Taitotalolle täysimääräisen valtiosuuden samana vuonna. Peruskivi muurattiin vasta 1993. (Virtanen 1996).

Nykyinen Amiedun 250 hengen päätoiminen henkilökunta ja 800 asiantuntijaa ja konsulttia tuottaa oppimisolosuhteet 15000 opiskelijalle. Amiedulla on 70 ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon järjestämisoikeudet ja lisäksi runsaasti eitutkintotavoitteista ammatillista lisäkoulutusta ja lyhytkursseja. Vuoden 2004 liikevaihto oli 21,2 M€. Osaamisalueet ovat:

Kauppa

- asiakaspalvelu ja markkinointi
- johtaminen ja työyhteisövalmennus
- myynti, kauppa ja logistiikka
- taloushallinto
- tietojenkäsittelyn perusteet
- viestintä ja vieraat kielet
- viestintätekniikka
- yrittäjäyys

Teknoliateollisuus

- käyttäjäsovellukset
- sähkö ja automaatio
- tietotekniikka
- tuotantotekniikka

Kiinteistö ja rakennus

- isännöinti ja kiinteistöjohtaminen
- kiinteistönhoito
- LVI
- maarakennus
- rakennusalan projektinjohto
- pintakäsittely
- talonrakennus
- turvallisuus

Hyvinvointi

- eläintenhoito
- hoito- ja hoivatyö
- kasvatustyöt
- puhdistuspalvelut
- ravitsemispalvelut

-välinehuolto

Valmentava koulutus

-ohjaus- ja opiskelun tukipalvelu (sis. ura- ja rekrytointipalvelut)
 -kotoutumiskoulutus
 -ammattillisen osaamisen kartoitus
 -työelämään ja koulutukseen valmennus

(www.amiedu.fi/mikä on amiedu/osaamisalueet).

2. TUTKIMUSHAASTATTELUN TULOKSET

2.1 Oppimisteoreettinen suuntautuminen

2.1.1 Oppimisteoreettinen suuntautuminen – julkiteoria

Haastattelin Amiedun Kiinteistö- ja rakennustoimialan kehityspäällikkö Heikki Mäkistä 07.12.2005 ja Amiedun kehitysjohtaja Auli Härköstä 14.12.2005.

Amiedun oppimisteoreettinen suuntautuminen on konstruktivistinen. Johtoryhmän päätöksellä 10.06.2003 hyväksytyn ”Ammatti- ja aikuispedagogisen linjan” mukaan

*Amiedun arvot antavat vahvan perustan **siirtyä** opetuksen kulttuurista oppimisen kulttuuriin, jossa **kouluttaja toimii oppimisen mahdollistajana, oppimisprosessin tukijana ja arvioijana.** Opiskelija omassa roolissaan on aktiivinen tiedon hankkija ja uuden tiedon soveltaja. Opiskelija asettaa itselleen tavoitteet ja ottaa vastuun oppimisestaan.*

”Lähtökohtana on se, että jokainen ihminen on arvokas ja ainutkertainen. Jokaisella on oikeus ihmisarvoiseen elämään ja työhön sekä tasa-arvoisiin mahdollisuuksiin opiskella.

Tieto- ja oppimiskäsityksen mukaan ammatillinen osaaminen on ammattiteorian ja käytännön taitojen integroitunut kokonaisuus, joka näkyy sujuvana toimintana, käytännön taitoina ja kyynä ratkaista ongelmia työtilanteissa. Osaamiseen liittyviä piirteitä ovat oman osaamisensa arviointitaito, itsenäinen ongelmanratkaisukyky sekä kyky suhtautua kriittisesti ja oppia jatkuvasti uutta kokemusta hyödyntäen.

Oppimiskäsitys korostaa opiskelijan aktiivista roolia oman tieto- ja taitorakenteensa jäsentäjänä, tiedonhakijana, käsittelijänä ja arvioijana. Oppiminen merkitsee aikaisempien ajatus- ja toimintamallien uudelleenjärjestämistä ja täydentämistä. Opiskelija on itse vastuussa oppimisestaan. Syvällinen oppiminen vaatii mahdollisuutta käsitellä oppimiskokemuksia yhdessä kokeneiden työntekijöiden ja kouluttajien kanssa. Opiskelija, hänen yksilölliset kokemuksensa ja yksilöllinen opiskelutyylinsä otetaan huomioon ohjauksessa. Yhdessä tekeminen ja yhdessä muiden avulla oppiminen on yhä tärkeämpää niin opiskelussa kuin työssä.” (Amiedu, Opetussuunnitelman yleinen osa, s 3).

2.1.2 Oppimisteoreettinen suuntautuminen – nykykäytäntö

Konstruktivistisen oppimiskäsityksen toteuttaminen käytännössä on joskus haastavaa laajoja asiakokonaisuuksia sisältävissä, ammatinvaihtoon tähtäävissä koulutuksissa. Lyhyet, kolmen-seitsemän tunnin asiantuntija-luennot voivat kääntyä tiedonkaadoksi. Opiskelijan oma tiedon konstruoimisprosessi käynnistyy hitaasti.

Toisaalta näyttötutkinnot suoritetaan työelämälähtöisesti ja oppiminen tapahtuu oikeassa kontekstissa (Mäkinen haastattelussa 7.12.2005).

2.2 Amiedun ammatti- ja aikuispedagoginen linja

Amiedun ammatti- ja aikuispedagoginen linja ottaa kantaa kontekstisidonnaiseen oppimiseen:

Amiedu on tavoiteltu oppimisympäristö, jossa ammattiosaaminen, aikuisuus ja työelämälähtöisyys ovat ohjaavia periaatteita oppimisessa, opetuksessa ja aikuisohjauksessa. Amiedussa oppimisympäristöä ovat fyysisten luokka- ja työtilojen rinnalla tietoverkot, työ- ja vapaa-ajan paikat sekä sosiaalinen ja kulttuurinen toimintaympäristö.

2.3 Opetussuunnitelma

Opetussuunnitelman yleisessä osassa kuvataan Amiedun arvoja:

Yhteiskunnallinen vastuullisuus

Ami-säätiön toiminnan tavoitteet asetetaan ja niihin pyritään yhteiskunnallisesti vastuullisella tavalla. Näin Ami-säätiö osallistuu pääkaupunkiseudun taloudellisen hyvinvoinnin tuottamiseen, ympäristöstä ja luonnosta huolehtimiseen sekä noudattaa sidosryhmäsuhteissaan eettisesti hyviä periaatteita.

Vaikuttavuus

Ami-säätiön tavoitteena on auttaa asiakkaitaan saavuttamaan mielekkäitä oppimistuloksia, jotka tuottavat ammatillista, elämänhallinnallista tai taloudellista lisäarvoa heille itselleen, heidän työyhteisöilleen sekä hankkeen rahoittajille.

Luotettavuus

Vaikka kaikki kehittämistoiminta perustuukin uuden kohtaamiseen, löytyy uutta ainoastaan suhteessa entiseen. Siksi Ami-säätiössä uutta etsitään ja arvioidaan sekä toimintaa suunnitellaan ja ohjataan luotettavin, täsmällisin, ennakoitavin ja varmoin menetelmin.

Luovuus

Nopeasti muuttuva yhteiskunta, jatkuvasti kasvava tiedon määrä ja jokainen uutta etsivä ihminen, yritys ja yhteisö tarjoavat Ami-säätiön toiminnalle merkittäviä haasteita, joista selvitetään vain tuoreella, luovalla otteella.

Amiedun visiosta opetussuunnitelma toteaa:

Amiedun visio

Amiedun visio on olla työelämän arvostama luotettava henkilöstön kehittäjä, joka tuottaa aikuisten ammatilliseen koulutukseen liittyviä kokonaisvaltaisia kehitys- ja rahoitusratkaisuja.

2.4 Tieto- ja viestintätekniiikan työkäytön strategia

”Amiedu hankkii, tuottaa ja organisoii yritysten henkilöstön ja yksittäisten kansalaisten elinikäiseen kehittymis- ja kouluttautumistarpeeseen soveltuvia kehittämisspaketteja, joiden toteuttamisessa kasvavassa määrin hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologiaa. Amiedun tarjoamalla yhdistelmäoppimisella on yksi yhteinen päämäärä – selviytyminen jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä.” (Tieto- ja viestintätekniiikan opetus- ja työkäyttö Ami-säätiössä, Amiedussa 2004, s 1).

Arjen oppimistyössä strategia toteutuu ICT:n voimakkaana lisääntymisenä:

- 1000 työasemaa
- teorialuokissa pc, videoprojektori ja internet
- kouluttajilla VPN-mahdollisuus
- oppilailla AmiEForum -verkko-oppimisalusta
- sähkö-HOPS -keskusteluja viikoittain.

Verkkoaineistojen saatavuus vaihtelee oppimisalueittain – joillakin aloilla ei ole varsinaista järjestettyä verkkoaineistoa lainkaan. Tutkinnonsuorittajat etsivät internetistä aineistoja kouluttajan opastuksella (Mäkinen haastattelussa 7.12.2005).

2.5 Matkalla maailmankylään

Erityisenä koulutustehtävänä on koulutuksen järjestämisluvassa (OPM 22.04.2004, 357/340/2003) määrätty Amiedulle maahanmuuttajille järjestettävä ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus.

”Monikulttuurisissa opiskelijaryhmissä kansainvälisyys on osa päivittäistä toimintaa. Se tarjoaa mahdollisuuden ”kotikansainvälistymiseen” Suomessa. Opiskelijat oppivat paljon toinen toisiltaan. Opiskelijoiden osaamista kannattaa hyödyntää kansainvälisen toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

Ammatillisten tutkintojen sisältönä on taito toimia työntekijänä kansainvälisessä työyhteisössä. Opetuksessa tulee huomioida monikulttuurisuus, globaalistuminen, projektitoiminta sekä pohtia miten kansainvälistä toimintaa voidaan hyödyntää, käynnistää ja viedä eteenpäin eri organisaatioissa.” (Matkalla maailmankylään – Amisäätiön kansainvälisen toiminnan strategia, 2002, s 12).

LIITTEET

1. Amiedun Ammatti- ja aikuispedagoginen linja, Tiivistelmä.doc.
2. Haastattelun runko.
3. Amiedu, Opetussuunnitelman yleinen osa.

LÄHTEET

Amiedu 2002. Matkalla maailmankylään – Amisäätiön kansainvälisen toiminnan strategia.

Pääkaupunkiseudun ammattikurssisäätiö 1986. Pääkaupunkiseudun ammatillinen kurssikeskus kymmenen vuotta. Lahti: PSAKS.

Virtanen Reijo 1996. Kasvun vuosikymmenet. Pääkaupunkiseudun aikuiskoulutussäätiö. Lahti: PSAKS.

HAASTATTELULÄHTEET

Heikki Mäkinen, Amiedu, Kiinteistö- ja rakennustoimiala, kehityspäällikkö, 7.12.2005.

Auli Härkönen, Amiedu, kehitysjohtaja, 14.12.2005.

VERKKOLÄHTEET

[www.amiedu.fi/mikä on amiedu/osaamisalueet](http://www.amiedu.fi/mikä_on_amiedu/osaamisalueet) 14.12.2005

AMMATTI- JA AIKUISPEDAGOGINEN LINJA AMIEDUSSA 2004 – 2007

Johtoryhmän päätös: 10.06.2003

Ami-säätiön hallituksen päätös: 26.08.2003

Amiedu on tavoiteltu oppimisympäristö, jossa ammattiosaaminen, aikuisuus ja työelämälähtöisyys ovat ohjaavia periaatteita oppimisessa, opetuksessa ja aikuisohjauksessa. Amiedussa oppimisympäristöä ovat fyysisten luokka- ja työtilojen rinnalla tietoverkot, työ- ja vapaa-ajan paikat sekä sosiaalinen ja kulttuurinen toimintaympäristö.

Amiedun arvot antavat vahvan perustan toiminnan muuttamiseksi opetuksen kulttuurista oppimisen kulttuuriin, jossa kouluttajasta tulee oppimisen mahdollistaja ja oppimisprosessin tukija ja arvioija yhdessä opiskelijan kanssa. Opiskelija omassa roolissaan on aktiivinen tiedon hankkija ja uuden tiedon soveltaja. Opiskelija asettaa itselleen tavoitteet ja ottaa vastuun oppimisestaan.

Amiedussa näyttötutkinnot ja valmennusohjelmat suunnitellaan ja toteutetaan laajassa yhteistyössä työelämän ja koulutuksen asiantuntijoiden kesken. Näin varmistetaan työelämälähtöisyys ja jatkuva kehittyminen. Opiskelijan yksilölliset ja tilannekohtaiset tekijät arvioidaan ja kirjataan HOPS (Henkilökohtainen opiskeluohjelma) –prosessissa. Siinä on lähtökohtana humanistinen ihmiskäsitys, usko jokaisen yksilön kasvuun ja kehitykseen. Amiedun kouluttaja ja tarvittaessa asiantuntijaohjaaja auttaa ja tukee opiskelijaa realisoimaan henkilökohtaisia ja ammatillisia toiveita toteuttamiskelpoisiksi tavoitteiksi sekä tukee oppimaan oppimista ja elinikäisen oppimisen omaksumista.

HOPS –prosessi alkaa aina työelämälähtöisestä ammattitaitotarpeesta ja sen yksilöllisestä kartoittamisesta. HOPS on sopimus suoritettavista opinnoista, oppimismenetelmistä ja osaamisen näyttämisestä sekä suunnitelma jatkuvasta osaamisen kehittämisestä. Amiedun asiantuntijat varmistavat sen, että HOPS täyttää myös valtakunnalliset tutkinnon perusteet, ja antaa aikuisopiskelijalle mahdollisuuden suorittaa näyttötutkinto ja saada suorituksestaan todistus.

Ammattitaidon syvällinen hallitseminen ja laaja-alainen osaaminen ovat oppimisen yleistavoitteina kaikessa Amiedun koulutuksessa. Ammateissa ja työtehtävissä menestyminen edellyttää lisäksi yhteistyö-, viestintä-, medialuku- ja tietotekniikkataitoja, yrittäjyyttä sekä kielitaitoa ja monikulttuurisuutta.

Lähettäjä: Huhtanen Pertti
Lähetetty: 13. joulukuuta 2005 12:33
Vastaanottaja: Härkönen Auli
Aihe: VS: Amiedun oppimisteoreettinen suuntautuminen
Kiitos,

sopii hyvin.

Pertti H

Lähettäjä: Härkönen Auli
Lähetetty: 12. joulukuuta 2005 16:37
Vastaanottaja: Huhtanen Pertti
Aihe: VS: Amiedun oppimisteoreettinen suuntautuminen

Hei

Mielelläni vastaan sinulle. Sopiiko keskiviikkona klo 10.30 työhuoneessani nro 427?

t. Auli

Lähettäjä: Huhtanen Pertti
Lähetetty: 12. joulukuuta 2005 9:45
Vastaanottaja: Härkönen Auli; Mäkinen Heikki
Aihe: Amiedun oppimisteoreettinen suuntautuminen
Tärkeys: Suuri

Hei,

osana avoimen yliopiston aikuiskasvatustieteen opintojani tutustun Amieduun ja erityisesti sen oppimisteoreettiseen suuntautumiseen. Haastattelen sekä Heikki Mäkistä että - jos se vain sopii - Sinua.

Haastatteluni on melko strukturoimaton. Kysymykseni on yksinkertaisesti:

"Miten kuvaillet Amiedun oppimisteoreettista suuntautumista? Kerro julkiteoriasta ja nykykäytännöistä! Entä tulevaisuus?".

Voidaanko keskustella kasvotusten (minulle käy melko monet ajat tällä viikolla, mielellään ei ma 14:30- ja to 11-)? Myös puhelin käy, mutta muistiinpanoja on vaikea tehdä luuri kourassa. Sähköposti on ok.

Työ pitää palauttaa perjantaina. Olisi mukavaa, jos saisin ainekset siiheksi. Kiitos jo etukäteen!

Pertti Huhtanen
0400 871 586